

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی ، برنامه وسرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی)

کمیته برنامه ریزی علوم تربیتی

گروه علوم انسانی

مصوب بیست و نهمین جلسه شورایعالی برنامه ریزی

مورخ ٦٤/١٠/١٤

(بسم‌الله الرحمن‌الرحیم)

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب مانده ذهنی)

مصوب بیست ونهمین جلسه شورایعالی برنامه ریزی

گروه : علوم انسانی (۲۰۰۰)

کمیته : علوم تربیتی (۲۴۶۳) (۲۴۶۳)

رشته : کودکان استثنائی (۰۴۶۰)

دوره : کارشناسی ارشد (۳۰۰۲)

شورایعالی برنامه ریزی در بیست ونهمین جلسه مورخ ۶۴/۱۰/۱۴ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی که توسط کمیته تخصصی علوم‌تربیتی گروه علوم انسانی شورایعالی برنامه ریزی تهیه شده وبه تائید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد ومقرر میدارد :

ماده ۱ــ برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی ازتاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها وموسسات آموزش عالی کشورکه مشخصات زیررا دارند لازم‌الاجرااست .

الف : دانشگاهها وموسسات آموزش عالی که زیرنظروزارت فرهنگ وآموزش عالی اداره میشوند .

ب : موسساتی که‌بااجازه رسمی وزارت فرهنگ وآموزش‌عالی وبراساس‌قوانین، تاسیس میشوند وبنابراین تابع مصوبات شورایعالی برنامه ریزی میباشند .

ج : موسسات آموزش‌عالی دیگرکه مطابق‌قوانین خاص تشکیل‌میشوند وباید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند .

ماده ۲ــ ازتاریخ ۶۴/۱۰/۱۴ کلیه دوره های‌آموزشی وبرنامه های‌مشابه موسسات آموزشی درزمینه کارشناسی ارشد کودکان استثنائی درهمه دانشگاهها وموسسات آموزش عالی مذکوردرماده ۱ منسوخ میشوند . دانشگاهها وموسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این‌دوره را دایروبرنامه جدید رااجرانمایند .

ماده ۳ــ مشخصات کلی وبرنامه درسی وسرفصل دروس‌دوره کارشناسی‌ارشد کودکان استثنائی درسه فصل جهت اجرابه وزارت فرهنگ وآموزش‌عالی ابلاغ میشود .

رای صادره بیست و نهمین جلسه شورایعالی برنامه ریزی

مورخ ۶۴/۱۰/۱۴

درمورد کارشناسی ارشد کودکان استثنائی

(۱) برنامه آموزشی رشته کارشناسی ارشد کودکان استثنائی که ازطرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود بااکثریت آراء بتصویب رسید •

۲) برنامه آموزشی رشته کارشناسی ارشد کودکان استثنائی ازتاریخ تصویب قابل اجرااست•

رای صادره بیست و نهمین جلسه شورایعالی برنامه ریزی مورخ ۶۴/۱۰/۱۴ درمورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود •

مورد تائید است

دکترعلی شریعتمداری

دکترمحمد فرهادی

رئیس شورایعالی برنامه ریزی

رونوشت : به معاونت وزارت فرهنگ وآموزش عالی جهت ابلاغ ارسال میشود •

سید محمد کاظم نائینی

دبیرشورایعالی برنامه ریزی

بسم الله الرحمن الرحیم

فصل اول

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگاه ذهنی)

مقدمه :

نظربه ضرورت تدوین نظام آموزشی جدید منطبق براهداف دانشگاه اسلامی وبا پیشرفت هائی که درهریک ازرشته های مختلف تعلیم وتربیت درجهان صورت گرفته است • وباپیچیده ترشدن مسائل تربیتی واجتماعی روزافزون ، لزوم متخصصانی متعهد درزمینه های مختلف تعلیم وتربیت باتوجه به نیازهای جامعه بیش ازگذشته احساس میشود • بررسی هاومطالعات آماری درسطح برخی ازکشورهای مختلف وهمچنین گزارشات سازمان یونسکوحاکی ازآنست که حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد ازکودکان سنین مدرسه روهر کشوری ازنظرآموزشی وپرورشی استثنایی بوده ونیاز به توجه ومراقبت وتعلیم وتربیت ویژه ای دارند • دراین میان توجه به کودکانیکه ازنظرذهنی دچارنارسایی می باشند (عقب ماندگان ذهنی) بخصوص بدلیل فراوانی قابل ملاحظه آنها (حدود ۳٪ کل جامعه) ازاهمیت فوق العاده ای برخورداراست • این کودکان بلحاظ آنکه ازنظرعقب ماندگی ذهنی درسطوح مختلفی قراردارند (ازحمایت پذیرباکاملا ًمتکی تاآموزش پذیر) به تناسب وضعیت خاص ذهنی وجسمی خود نیازبه برنامه های آموزشی وتربیتی وحرفه ای وبازپروری خاصی دارند •

درحال حاضربخش بسیارکوچکی ازخدمات لازم توسط وزارت آموزش وپرورش (عمدتا ً برای کودکان آموزش پذیر) وسازمان بهزیستی (عمدتا ً برای کودکان تربیت پذیروحمایت پذیر) ارائه میگردد • ازجمله مسائل ومشکلات موجود دراین رابطه کمبود نیروی انسانی دوره دیده ومجرب است درواقع کمبود معلمان ومربیان ویژه کودکان عقب مانده ذهنی درسطح کشور مانع ازتوسعه مدارس ومراکز خاص ومورد نیازکودکان عقب مانده وهمچنین اعتلای کیفیت آموزشی وتربیتی مدارس ومراکز موجود میباشد •

امروزه ، تعداد معلمین وکارشناسانی که توسط مراکز تربیت معلم وزارت آموزش وپرورش

در سطح فوق دیپلم وبرخی ازدانشکده های علوم تربیتی برای این منظورتربیت میشوند ، پاسخگوی نیازروزافزون جامعه نمی باشد ٠

دفترکودکان استثنائی وزارت آموزش و پرورش وسازمان بهزیستی کشورو سازمان مسئول در جامعه برای تعلیم وتربیت ونگهداری وبازپروری کودکان عقب مانده ذهنی ، همواره اعلام داشته اند که نیاز فوق العاده به مربیان ذهنی درحد فوق دیپلم ولیسانس دارند ٠ این نیاز بخصوص در زمینه تشخیص وباز پروری وتعلیم وتربیت کودکان عقب مانده ذهنی کاملاً چشمگیر است ٠

لذا باتوجه به مراتب فوق بنظرمیرسد که اگردانشکده های علوم تربیتی وگروههای آموزشی روانشناسی وبرخی ازدانشگاههای واجد شرایط کشور، نسبت به تربیت کارشناسی ارشد در رشته کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی) اهتمام ورزند ، میتوان به بخشی ازنیازهای مبرم جامعه وسازمانها ی ذیربط پاسخ گفت ٠ برنامه آموزشی کارشناسی ارشد کودکان عقب مانده ذهنی بگونه ای تدوین وتنظیم یافته است که فارغ التحصیلان این دوره بتوانند در مراکز خاص کودکان عقب مانده ذهنی به امرتشخیص بالینی ، بازپروری وتدریس بعضی ازدروس خاص دوره آموزشی کودکان عقب مانده ذهنی بپردازند ٠

امید آنکه این برنامه بتواند گامی تازه درجهت خدمت به گروهی ازقشرمستضعف جامعه بحساب آید ٠

با مید توفیقات الهی

۱ـ تعریف :

دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی) دوره ایست که بـا هدف ، موضوع ومحتوای برنامه مشخص میگردد ٠ دراین دوره مجموعه ای ازدروس عمومی ، دروس اصلی ودروس پایه ودروس تخصصی ارائه میگردد ٠

۲ـ اهداف :

دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی باتاکید خاص برروانشناسی وآموزش وپرورش کودکان عقب مانده ذهنی باسه قابلیت الف) ارزشیابی وتشخیص ب) بازپروری ج) تدریس دانشجویان وعلاقمندان این رشته رابرای پاسخگوئی به نیازهای مبرم جامعه در

زمینه های مورد نظر آماده وتربیت می کند . هدفهای عمومی واختصاصی این دوره بشرح زیرمی باشد .

۱ــ فارغ التحصیلان این دوره بتوانند دروس عمومی کودکان استثنائی رابطور اعم دروس مربوط به رشته عقب ماندگان ذهنی راعمدتاً در دوره فوق دیپلم مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آموزش و پرورش تدریس کنند .

۲ــ فارغ التحصیلان این دوره بتوانند درمراکز مربوط به کودکان عقب مانده ذهنی خدمت نمودن ودرزمینه ارزشیابی وتشخیص وبازپروری کودکان عقب مانده کارآئی ومهارت لازم راداشته باشند .

۳ــ طول دوره وشکل نظام

دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی بصورت ناپیوسته ارائه می گردد . دراین برنامه ، فارغ التحصیلان دوره کارشناسی روانشناسی وعلوم تربیتی (رشته های کودکان استثنائی ، آموزش ابتدائی ، آموزش قبل از دبستان ، مشاوره وراهنمائی وتوانبخشی وسایرلیسانسیه هابه شرط دارابودن حداقل ٤ سال تجربه تمام وقت باکودکان استثنائی (عقب مانده ذهنی ، نابینا ، ناشنوا ، ناسازگار ، معلولین جسمی وتیز هوش) باارائه گواهی لازم ازبالاترین مقام سازمان ذیربط ودارابودن شرایط آئین نامه کلی کارشناسی ارشد مصوب شورایعالی انقلاب فرهنگی پس ازموفقیت درامتحان تخصصی می توانند به ادامه تحصیل دراین دوره بپردازند .

شرایط آزمون :

۱ــ متقاضیان باید دارای شرایط عمومی شرکت درآزمون فوق لیسانس یاکارشناسی ارشد مصوب شورایعالی انقلاب فرهنگی باشند .

۲ــ شرکت درامتحان عمومی ومصاحبه (درمصاحبه تجربه وانگیزش داوطلبان مورد توجه اکید خواهد بود)

مواد امتحان شامل : ادبیات فارسی ، زبان خارجه ، هوش ، معلومات عمومی درحد کارشناسی روانشناسی وعلوم تربیتی خواهد بود .

دانشجویان در دوره تحصیل ، تمام وقت بوده وکسانیکه دروس پیش نیاز لازم رابرای ثبت نام در دوره کارشناسی ارشد نگذرانده باشند ، باید بانظراستاد راهنما دروس

پیش نیاز مربوط ثبت نام نمایند •

تعداد کل واحد های دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی ۳۸ واحد است که دروس با توجه به اهداف و مفاهیم آنها و ترتیب تقدم و تاخر در چهار ترم متوالی ارائه میگردد •

لازم به یادآوری استکه کلیه دروس با تاکید بر برنامه و کار عملی است که ابعاد آن مشخص شده است •

در این برنامه یک واحد درسی نظری عبارت است از ۱۷ ساعت درس نظری و یک واحد درس عملی شامل ۳٤ ساعت کار عملی ، برای هر یک ساعت درس نظری ۳ ساعت و برای هر دو ساعت کار عملی ۲ ساعت مطالعه و کار جانبی لازم است •

٤ــ واحد هــــای درسی :

تعداد کل واحد های درسی کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگـــان ذهنی) ۳۸ واحد بشرح زیر است :

دروس اصلی	۱٤ واحد
دروس پایه	٦ واحد
دروس تخصصی	۱۸ واحد
جمـــع	۳۸ واحد

توضیح : دانشجویانی که دروس عمومی معارف اسلامی و منطق قدیم و جدید را (چهار واحد) در دوره کارشناسی نگذرانده اند ، در دوره کارشناسی ارشد موظفند علاوه بـــر ۳۸ واحد مـــذکور دروس عمومی را بگذرانند •

٥ــ پایان نامـــــه :

انتخاب موضوع پایان نامه با نظر استاد راهنما و توافق کمیته کارشناسی ارشد گـــروه کودکان استثنائی با توجه به نکات زیر است •

الف ــ موضوع یا طرح مورد نظر باید حتی الامکان در جهت تشخیص و شناخت یـــا رفع مشکلات تربیتی و آموزشـــی کودکان عقب مانده ذهنی جامعه باشد •

ب ــ روش یا راه حل مورد نظر در سطح جهانی نو باشد ، یعنی اطلاعات مـــورد نظر را نتوان در یک بررسی کتابخانه ای پیدا نمود •

ج ـ امکانات اجرای طرح مورد نظر در زمانی معقول در محل اجرا موجود باشد •

د ـ پس از انتخاب استاد راهنما توسط دانشجو یک کمیته ۳ نفری شامل استاد راهنما دانشجو و ۲ عضو دیگر به پیشنهاد استاد تحقیق و تصویب کمیته کارشناسی ارشد گروه کودکان استثنائی تا پایان دوره مشاورت دائم دانشجو را بعهده گیرد •

تبصره ـ کمیته کارشناسی ارشد گروه کودکان استثنائی مرکب از سه نفر از مدرسین این دوره است که دو سال یکبار انتخاب میشوند •

هـ ـ دانشجویان موظف خواهند بود که در طول کار تحقیق خود در پایان نیمسال تحصیلی یک گزارش پیشرفت کار برای کمیته سه نفری استادان مشاور خود تهیه نمایند و یک نسخه از آنرا به کمیته کارشناسی ارشد کودکان استثنائی ارسال دارند •

و ـ دانشجویان موظف خواهند بود یک سمینار یک ساعته در زمینه کار تحقیقاتی خویش جهت ارزیابی میزان پیشرفت کار و گرفتن رهنمودهای لازم در زمان مناسب ارائه نمایند •

ز ـ نتایج تحقیقات بصورت پایان نامه تدوین گردیده و پس از مطالعه توسط استادان مشاور، دانشجو در حضور کمیته دفاع از پایان نامه از آن دفاع می نماید • سپس این کمیته نظر خود را بصورت قبول یا رد اعلام میدارد • (پایان نامه دارای نمره نمی باشد) •

نام درس	تعداد واحد
دروس پایه : کارشناسی ارشد کودکان استثنائی	
۱ــ مبانی نظری وکاربرد آزمونهای روانی (۱)	۲
۲ــ مبانی نظری وکاربرد آزمونهای روانی (۲)	۲
۳ــ روانشناسی بالینی کودک	۲
جمع	٦
ب : دروس اصلی	
٤ــ آمار استنباطی (پیشرفته)	۲
٥ــ روشهای تحقیق (پیشرفته)	۳
٦ــ سمینار در مسایل کودکان عقب مانده ذهنی	۲
۷ــ پایان نامه	٤
۸ــ نظریات تربیتی مکاتب فلسفی	۳
جمع	۱٤
ج : دروس تخصصی	
۹ــ هوش وعقب ماندگی ذهنی (کودنی)	۲
۱۰ــ فرآیند های تحول روانی	۲
۱۱ــ آشنائی با اصول ژنتیک	۲
۱۲ــ بازپروری حرکتی	۲
۱۳ــ بازپروری تکلمی واکتسابهای آموزشگاهی	۲
۱٤ــ بازپروری شغلی وحرفه ای	۲
۱٥ــ اصول وروشهای آموزش وپرورش عقب ماندگان ذهنی	۲
۱٦ــ برنامه ریزی آموزشی وتربیتی عقب ماندگان ذهنی	۲
۱۷ــ روش تهیه وتنظیم مواد وبرنامه های درسی	۲
جمع	۱۸ واحد

د : دروس اختیاری

۱۸ــ روان شناسی مرضی کودک	۲
۱۹ــ اندازه گیری و ارزیابی پیشرفت تحصیلی	۲
۲۰ــ اختلالات یادگیری	۲
۲۱ــ نظریه های رشد	۲
۲۲ــ فیزیولوژی مغز و اعصاب	۲
جمع	۱۰ واحد

* توجه : لازم است دانشجویان ، درس اخلاق وتربیت اسلامی راجمعاً در ۲ واحد به عنوان درس عمومی درمقطع لیسانس بگذرانند وبراین اساس دانشجویانی که به دوره فوق لیسانس راه می یابند واین درس عمومی را نگذرانیده اند ، بایستی آنرا در دوره فوق لیسانس بگذرانند .

** چنانچه یکی از دروس پایه ویا تخصصی برنامه کارشناسی ارشد کودکان استثنایی به دلایلی امکان اجرانیافت ، بانظر گروه آموزشی مربوطه یکی از دروس اختیاری فوق الذکر جایگزین می شود .

ترتیب دروس در چهار نیمسال متوالی

نیمسال اول

نام درس	تعداد واحد
۱ـ مبانی نظری وکاربرد آزمونهای روانی (۱)	۲واحد
۲ـ بازپروری حرکتی	۲ واحد
۳ـ فرآیند های تحول روانی	۲ واحد
٤ـ اصول ژنتیک ومشاوره ژنتیکی	۲ واحد
۵ـ آمار استنباطی (پیشرفته)	۲ واحد
جمع	۱۰ واحد

نیمسال دوم

٦ـ اصول وروشهای آموزش و پرورش عقب ماندگان ذهنی	۲واحد
۷ـ نظریات تربیتی مکاتب فلسفی	۳واحد
۸ـ روشهای تحقیق (پیشرفته)	۳واحد
۹ـ بازپروری تکلمی واکتسابهای آموزشگاهی	۲واحد
۱۰ـ	
جمع	۱۰ واحد

نیمسال سوم

۱۰ـ هوش وعقب ماندگی ذهنی (کودکی)	۲واحد
۱۱ـ مبانی نظری وکاربرد آزمونهای روانی (۲)	۲واحد
۱۲ـ برنامه ریزی آموزشی وتربیتی عقب ماندگان ذهنی	۲واحد
۱۳ـ روش تهیه وتنظیم مواد وبرنامه های درسی	۲واحد
١٤ـ بازپروری شغلی وحرفه ای	
جمع	۲+۸ واحد
جمع	۱۰واحد

نیمسال چهارم

۱۵ــ روانشناسی بالینی کودک	۲واحد
۱۶ــ سمینار	۲واحد
۱۷ــ پایان نامه	٤واحد
جمع	۸ واحد

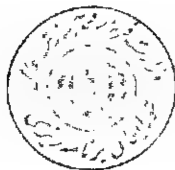

چنانکه دانشجویی در دوره کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی) پذیرفته شد که در دوره کارشناسی دروس لازم را نگذرانده باشد، گروه آموزشی مربوط با توجه به دروس دوره کارشناسی او را ملزم به گذراندن تمام یا برخی از دروس پیش‌نیاز قبل از شروع دوره کارشناسی ارشد می‌نماید و دروس پیش‌نیاز این دوره به شرح زیر خواهد بود:

صورت دروس پیش‌نیاز

کارشناسی ارشد کودکان استثنائی

۱ــ روانشناسی عمومی		۳واحد
۲ــ روانشناسی تربیتی		۳واحد
۳ــ رشد ۱ و ۲	(۲+۲)	٤واحد
٤ــ روانشناسی عقب ماندگان ذهنی		۳واحد
٥ــ فیزیولوژی عمومی با مغز و اعصاب		۳واحد
٦ــ آمار توصیفی		۲واحد
۷ــ روانشناسی آموزش وپرورش کودکان استثنائی		۳واحد
۸ــ مقدمات برنامه ریزی آموزشی		۲واحد
۹ــ مشاوره وراهنمائی		۲واحد
۱۰ــ مقدمات روشهای تحقیق		۳واحد
۱۱ــ روانشناسی یادگیری		۲واحد
۱۲ــ سنجش واندازه گیری		۲واحد
	جمع	۳۲ واحد

چند تذکر:

۱ــ با توجه به نیاز جامعه، تازگی کار و کمبود متخصصان در رشته کودکان استثنائی پیشنهاد میشود اجرای این برنامه زیر نظر یک کمیسیون متخصص عملی گردد و ابلاغ این افراد توسط شورایعالی انقلاب فرهنگی صادر میگردد.

۲ــ تجدید نظر در برنامه ومحتوای کارشناسی ارشد کودکان استثنائی هر دو سال یکبار ضروری بنظر میرسد.

شرح دروس پایه

برنامه

کارشناسی ارشد کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی)

مبانی نظری وکاربرد آزمون های روانی (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۱

پیشنیاز :

هدف : آشنائی دقیق با مفهوم سنجش واندازه گیری ومبانی نظری آن
آشنائی باکاربرد آزمونها در زمینه های مختلف ازمرحله تهیه وگذراندن
تست تا استخراج وتفسیرنتایج

سرفصل دروس :

۱ــ آزمون شناسی وروانسنجی

۲ــ روشهای تستی :

۱ــ نمره گذاری ۲ــ دقت تمیز ۳ــ مطابقت ومنجارگزینی ۴ــ قابلیت اعتماد.
ثبات یا پایائی , اعتبار وارزش پیشگوئی ۵ــ توازی وتعیین برابری درجانشینی
۶ــ گذراندن تست •

۳ــ معنا وکاربرد اندازه گیری

۱ــ ناهمگونی آزمونها ومعنای مشترک آنها ۲ــ طرق یك سان سازی اندازه گیری ها
۳ــ اندازه گیری تحول ۴ــ اندازه گیری اختلالات ذهنی ۵ــ انتخاب نمونه در
هنجارگزینی ها ۶ــ طرق ترمیم ونمایش نتایج

۴ــ گروه بندی کلان درزمینه آزمونها

۱ــ دیدگاه کنشی ۲ــ تست های عاملی ۳ــ دیدگاه مبتنی برطرق ساخت وارائه
تست ها

۵ــ فهرست عمومی تست ها : ۱ــ داده های مقدماتی ۲ــ مقیاس ها وباطری هایــــ
مجموعه های تست ۳ــ تست های حسی , ارائه نمونه های دیداری, شنیداری, ذائقه ای
شمی , حساسیت های پوستی , حساسیت های جنبشی , حساسیت های تعادلی (لابیرنتی)
حس زبان وریتم •

۶ــ تست های ادارکی : نمونه یك تست دیداری • نمونه یك تست شنیداری , نمونه یك

تست لمسی

۵ــ تست های حرکتی روانی حرکتی

مقیاس های باطری های تست ــ تست سرعت ــ تست دقت عمل ، تست سرعت ودقت عمل باهم ــ تست مهارت ــ تست ظرفیت ترکیبی ــ تست های روانی ــ حرکتی

٦ــ تست های کارآمدی : تمرکز ذهنی ودقت ــ حافظه ویادگیری ــ تجسم وتصور فضائی وتخیل ــ ظرفیت های تکلمی ــ ظرفیت های مربوط به روابط عددی ، توانش های ذهنی دیگر.

مبانی نظری و کاربرد آزمودهای روانی (۲)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۱

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با مبانی نظری ارزشیابی شخصیت و آشنائی با نحوه کاربرد تستهای عینی و فرافکن .

سرفصل دروس :

تست های شخصیت

۱ـ تست های تحلیلی ارزشیابی شخصیت

۱ـ روش مشاهده ـ مصاحبه ـ جامعه سنجی ـ مقیاس های قضاوت

۲ـ پرسشنامه ها

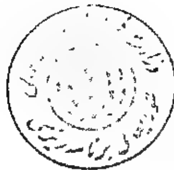
الف : پرسشنامه های مبتنی بر روانشناسی مرضی :

تست های بل، ۱۶ عامل شخصیت کتل و ام ام پی آی

ب ـ پرسشنامه های تعیین میزان سازش پذیری

ج ـ پرسشنامه های اندازه گیری بازخورد ها

د ـ پرسشنامه های تعیین رغبت

۲ـ تست : فرافکن

مفهوم فرافکنی ـ طبقه بندی روشهای فرافکنی

الف : تست های ساخت ذهنی : رورشاخ

ب : تست های تفسیری : زوندی ، زورنزدیک

ج : تست های آفرینش هنری : کخ ، مك هوور

د : تست های تکمیل کردنی : همخوانی کلمات یونك و آیزنك

ه : معرفی اجمالی زمینه تست های پلایمی و زمینه های مبانی دیگر (خط شناسی وجز آن)

روانشناسی بالینی کودک

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری ۱ عملی ۱

پیشنیاز :

هدف : آشنائی نظری وعملی بافرایند اقداماتی که دراه تدوین تشخیص روانی پویا به عمل میآید وآشنائی بازمینه اقدامات درمانی ازحد بازپروری های تربیتی تا روان درمانگر

سرفصل دروس:

این درس بصورت یکواحد نظری(یکساعت درهفته) ویک واحد عملی (دوساعت) درهفته تدریس میشود •

۱ـ مقدمات : یادآوری تعاریف، مفاهیم اساسی وقلمروروانشناسی بالینی کودک

۲ـ تشخیص روانشناختی :ارکان تشخیص

الف :مصاحبه ، مشاهده وتدوین تاریخچه سوابق فردی

ب : برآورد های کلینیکی

ج : تستولوژی طبقه بندی تست ها درکلینیک کاربرد

مجموعه های تست درآزمایش های پایه وآزمایش های تکمیلی ترسیم نیمرخ روانی وتدوین روان نما (پسیکوگرام)

د : روشهای مختلف برداشت :تشخیصی (از روش درک مستقیم تا روش تحلیلی) تشخیص عملیاتی • تشخیص اساس روان تحلیل گری

ه : تهیه گزارش براساس چرخه اقدامات بالینی

و : ارائه چند نمونه تشخیص

۳ـ طرز کارمراکزروانی ـ پزشکی ـ اجتماعی یاکلینیک های هدایت کودک

٤ـ روان درمانگری : روش های مختلف تنش زدائی • روان درمانگری های غیر تحلیلی وتحلیلی (روان تحلیل گری) رفتاردرمانگری وتغییررفتار •

کارعملی : دانشجوباید دراین درس زیرنظر استاد یا دستیار وی حداقل یکدوره کامل بررسی های تشخیص را در مورد یك آزمودنی یا یك بیمار طی کند و گزارش کار خود را همراه با پیشنهاداتی درزمینه اقدامات درمانی ممکن در پایان ترم برای ارزشیابی تسلیم کند .

در صورت وجود کلینیك،نحوه کارآموزی دانشجو درکلینیك توسط استاد سازماندهی میشود .

شـــــــرح دروس اصلـــــــی

برنامـــــــه

کارشناسی ارشد کودکان استثنائـــی (عقب مانـــدگان ذهنـــی)

آمار استنباطی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : سه واحد آمار توصیفی

هدف : آشنائی با مفهوم آمار استنباطی وتشخیص تفاوت آن با آمار توصیفی .
آشنائی با چگونگی کاربرد تکنیکهای مختلف آمار پیشرفته در علوم انسانی وعلوم تربیتی , باتوجه به چگونگی مطالعه متغیرها ونیز ماهیت آنها .

سرفصل دروس :

دوجلسه یادآوری ومرور مفاهیم اساسی آمار توصیفی , تفاوت کاربرد آمار استنباطی و آمار توصیفی , آشنائی با حالات ممکن بررسی متغیرها . شناخت ماهیت متغیرها , تکنیکهای مختلف آمار استنباطی : کاربرد آزمون : دوحالت کاربرد آزمونهای همبستگی : آزمون همبستگی پیرسون , آزمون همبستگی اسپیرمن : آزمون همبستگی فای , آزمون همبستگی بای سریال , آزمون همبستگی بای سریال نقطه ای ـ تحلیل واریانس وکاربرد آزمون ـ کلیات روش تحلیل عوامل در علوم انسانی

روشهای تحقیق (پیشرفته)

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری ۲عملی ۱

پیشنیاز : مقدمات روشهای تحقیق

هدف : آشنائی با مفاهیم اساسی تحقیق تجربی , ایجاد مهارتهای لازم در دانشجویان برای انجام تحقیقات تجربی • آماده ساختن دانشجویان در نقد وارزشیابی تحقیقات ومقالات علمی , ازطریق آشنائی آنان با چگونگی تهیه وتنظیم یک گزارش تحقیقی • تهیه وارائه یک طرح تحقیقی •

سرفصل دروس :

دوجلسه یادآوری ومرورمفاهیم اساسی مقدمات روشهای تحقیق انواع طرحهای تحقیق تجربی : طرحهای تجربی مقدماتی , طرحهای تجربی حقیقی , طرحهای تجربی نیمه حقیقی مفهوم روائی درتحقیق : روائی داخلی ـ روائی خارجی • تشخیص عوامل تجدید کننده روائی داخلی وخارجی درتحقیق چگونگی تهیه ونوشتن رساله باپایان نامه تحقیقی . اصول مربوط به تنظیم وتدوین مطالب درپایان نامه . اصول مربوط به نوشتن مطالب درپایان نامه , اصول مربوط به استفاده ازمنابع وماخذ درپایان نامه • چگونگی ارزشیابی یک تحقیق تکمیل وارائه طرح یک تحقیق •

سمینار در مسائل کودکان عقب مانده ذهنی

تعداد واحد : ۲

نوع واحـــــد : نظری

پیشنیــــــاز :

هـــــــدف : جمع بندی مسائل بیانگری به مشکلات کودکان عقب مانده ذهنی در ارتباط با اجتماع •

سرفصل دروس :

۱ــ اسلام ، قانون اساسی جمهوری اسلامی و کودکان عقب مانده ذهنی •

۲ــ مسائل حقوقی کودکان عقب مانده ذهنی

۳ــ مسائل جسمانی که علاوه برعقب ماندگی های ذهنی امکانا ًخورد ارند بعلاوه بحثهائی درمورد توانبخشی این کودکان •

٤ــ مددکاری اجتماعی درمورد کودکان عقب مانده ذهنی و خانواده ایشان

٥ــ مشاوره روانشناسی باخانواده کودکان عقب مانده ذهنی

٦ــ واژه شناسی و مقابله اصطلاحات

۷ــ تشکیلات آموزشی ، برنامه ریزی چرخش کار و مدیریت موسسات نگاهداری و آموزش کودکان عقب مانده ذهنی

۸ــ اقتصاد در آموزش و پرورش

۹ــ تحلیل بحثها ، مقالات و محتوی سمینارهای مربوط به مسائل روانشناسی کودکان عقب مانده ذهنی (در سطح ایران در سطح بین الملل)

۱۰ــ تربیت معلم کودکان عقب مانده ذهنی (برنامه ریزی ، مدیریت و تدابیر دروس)

نظریات تربیتی مکاتب فلسفی

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : شناخت نظریات تربیتی فیلسوفان مکاتب مختلف از نظریات فلسفی ارائه نظریه خود .

سرفصل دروس :

الف

۱ــ ایده آلیسم وتعلیم وتربیت

۲ــ رئالیسم وتعلیم وتربیت

۳ــ پراگماتیسم وتعلیم وتربیت

۴ــ فلسفه تجدید بنای اجتماعی وتعلیم وتربیت

۵ــ اگسیستانسیالیزم وتعلیم وتربیت

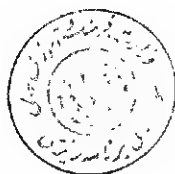
۶ــ فلسفه تحلیلی وتعلیم وتربیت

ب ــ

۱ــ فلسفه مابعد الطبیعه آرمان گراوتربیت

۲ــ فلسفه مابعد الطبیعه واقع گراوتربیت

۳ــ فلسفه مابعد الطبیعه عمل گراوتربیت

ج ــ

۱ــ معرفت شناسی آرمان گراوتربیت

۲ــ معرفت شناسی واقع گراوتربیت

۳ــ معرفت شناسی عمل گراوتربیت

د ــ

۱ــ ارزشهای آرمان گراوتربیت

۲ــ ارزشهای واقع گراوتربیت

۳ــ ارزشهای عمل گراوتربیت

هـ ــ نظریات تربیتی معاصر

۱ــ پایدارگرائی ــ نقد بر پایدارگرائی

۲ــ پیشرفت گرائی ــ نقد بر پیشرفت گرائی

۳ــ بنیان گرائی

٤ــ نظریه بازسازی و نقد بر نظریه بازسازی

و ــ مبارزه طلبی فلسفه وجود

۱ــ تدریس و یادگیری

ز ــ منطق و تحلیل

۱ــ منطق در تدریس

۲ــ مفهوم تدریس

۳ــ مفهوم تساوی

شـــــرح دروس تخصصـــــــی

بـــرنامـــه

کارشناســـی ارشـد کودکان استثنائی (عقب ماندگان ذهنی)

هوش وعقب ماندگی ذهنی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری ۲

پیشنیاز :

هدف : ۱ــ آشنائی دقیق با فرآیند شناختی هوش ونظریه های اساسی در این زمینه

۲ــ آشنائی با امکانات هوش مصنوعی

۳ــ آشنائی با جلوه های مختلف تحول هوش وگسترده فرآورده های آن در سطوح مختلف برای مشخص کردن میزان وجود یا عدم وجود در انسان

سرفصل دروس :

۱ــ مقدمه : فرق رفتار شناختی وواکنش فیزیولوژیک ۲ــ عوامل تحول روانی ومسئله شناخت عوامل رشد داخلی ، محیط جسمانی ، محیط اجتماعی وتعادل جوئی ۳ــ موقعیت هوش در سازمان روانی ، ٤ــ تعریف و ماهیت هوش ۵ــ هوش ومسئله حل مسائل سازش وتازگی ، ٦ــ نظریه های بزرگ در زمینه هوش : پیگیری کورکورانه ، بازساخت، سلسله مراتب عادات باسخ ، درونسازی ، ۷ــ هوش مصنوعی ، رایانه های تعالیم آنها ، کاربرد داده هایا اطلاعات در رایانه ها (کامپیوترها) ومسئله تحول وتفسیر آنها ، تدوین برنامه ها برای فعالیت های هوش مصنوعی ، ۸ــ ساخت های ساده و ساخت های مجموعه ای ، ۹ــ دوره ها ومراحل تحول هوش : دوره حسی ــ حرکتی و تشکیل شی به فضا ، زمان وعلیت ۰ سازش ومکانیزم خود میان بینی تفاوت های هوش حسی حرکتی وهوش تجسمی دوره سازمان عملیات منطقی عینی ۰ عملیات عینی ومفهوم عدد ، مسئله فضای کمی ومسئله نگهداری ذهنی دوره هوش انتزاعی ۱۰ــ رابطه هوش وزبان هشیاری ونشانه ها وتراژهای مختلف مراقبت ۰ شهود وقصد ، مسئله کشف ، اختراع ومنطق ۰

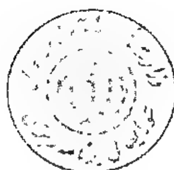
فرآیند های تحول روانـــــی

تعداد واحد : ۲

نوع واحـــــد : نظری

پیشنیــــاز :

هـــدف :

سرفصل دروس :

۱ــ یادآوری اجمالی مفهوم تحول ــ نظریه های روانشناسی ژنتیک عوامل تعیین کننده تحول

۲ــ فرآیند تقلید : تحول ونظریه های تبیین تقلید

۳ــ فرآیند بازی : طبقه بندی، تحول ونظریه های تبیین بازی

٤ــ تحول روانی اجتماعی و فرآیند جامعه خواهی (ازخرد سال بینی تا اجتماعی شدن)

٥ــ تحول وجدان اخلاقی (از پیروی تا خود پیروی)

٦ــ تحول زبان : نخستین اکتسابات، مکانیزم های اساسی تحول وتسلط

۷ــ تحول فعالیت ترسیمی (نقاشی کودکان)

۸ــ تالیف نتایج وتدوین جدول جامع فرآیند های بررسی شده در رابطه با مراحل تحول شناختی ــ انفعالی وفرآورده های هوشی حسی ــ حرکتی وتجسمی

آشنائی با اصول ژنتیک

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : ۱ــ بحث در مورد کلیاتی از اصول توارث (ژنتیک انسانی)

۲ــ علل توارثی عقب ماندگیهای ذهنی

۳ــ مطالعه عقب ماندگیها وتشخیص آنها

٤ــ مشاوره ژنتیکی

۵ــ بحث در مورد تازه های ژنتیک عقب ماندگیها

سرفصل دروس :

ــ سلول وتقسیم سلولی

ــ ژنتیک ملکولی وبیوشیمیائی

ــ سیتوژنتیک انسانی ــ کروموزومها وساختمان آنها ــ ناهنجاریهای کروموزومها (تورم) ناهنجاریهای کروموزومهای جنسی ــ علل ایجاد ناهنجاریهای کروموزومی ــ کاربرد پزشکی سیتوژنتیک انسانی

ــ ژنتیک ایمنی

ــ ژنتیک جمعیت

ــ توارث منوژن وپلی ژن ــ توارث بارز ونهفته ــ اتوزومالی ووابسته به جنس

ــ بیماریهای ژن

ــ ژنتیک خانواده ودوقلوها

ــ توارث عقب ماندگی ها

ــ مشاوره ژنتیکی

ــ بحث برروی مقالات وانتشارات جدید در زمینه توارث عقب ماندگیها

بازپروری حرکتـــــی

تعداد واحد : ۲

نوع واحـــــد : نظری

پیشنیــــاز :

هـــــدف : آشنائی باروند رشد حرکتی کودکان عادی آشنائی باانواع مشکلات حرکتی درکودکان شناخت وتشخیص علل مشکلات حرکتی کسب مهارت درروشهای ترمیم بازپروری مشکلات حرکتی مطالعه موردیکی ازانواع دشواریهای حرکتی

سرفصل دروس :

روند رشد حرکتی درکودکان عادی — انواع مشکلات درکودکان : انواع فلجها ، عدم هماهنگی حرکتی ، مشکلات جنبشی و ....

علل دشواریهای حرکتی — روشهای بازپروری وترمیم دشواریهای حرکتی

مطالعه یکی ازانواع دشواریهای حـرکتی وتهیه وتنظیم گزارش ازآن .

بازپروری تکلم واکتسابهای آموزشگاهی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی با روند رشد تکلم درکودکان عادی .

آشنائی با انواع مشکلات تکلم درکودکان شناخت وتشخیص علل اختلالات تکلم

کسب مهارت ازروشهای ترمیم وبازپروری مشکلات تکلم .

مطالعه موردی یکی ازانواع دشواریهای تکلم .

سرفصل دروس:

چگونگی روند رشد تکلم درکودکان عادی : مراحل رشد تکلم دستورزبانی که کودکان به کارمی برند , شناخت صداهای زبان فارسی وچگونگی تولید یا تلفظ آنها ــ انواع اختلالات تکلمی ازکودکان : آغاز ریسفازیا , آگنوزیا , دیس آرتریا , آنارتریا , ایس فوبیا , آفونیا و

علل اختلالات تکلمی ــ روشهای بازپروری وترمیم اختلالات تکلمی کاربرد

مطالعه یکی ازانواع اختلالات تکلمی وتهیه وتنظیم گزارش ازآن

۱ ــ خواندن

حضورزمینه مناسب ادراک بینائی وشنوائی

سرعت لازم درتجزیه وتصمیمگیری جهت شروع نوشتن

۲ ــ نوشتن

میزان یادرجه رشد ورسیدگی ذهنی

حضورزمینه مناسب جهت یادآوری بلافاصله ــ سرعت مناسب جهت تجزیه واستدلال

میزان یادرجه مناسب توانش های حرکتی جهت نوشتن ــ

۳ ــ حساب کردن

درک علائم وبهره گیری درست یا مناسب ازآنها

رشد مناسب ذهنی جهت یادگیری " مفهوم عدد " حضورزمینه انتزاع ــ حضورزمینه استدلال ــ میزان یادرجه متناسب رشد ورسیدگی انفعالی

بازپروری شغلی وحرفه ای

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با حرف ومشاغل مناسبی که در جامعه وجود دارد وافراد معلول به ویژه عقب ماندگان ذهنی می توانند باتوجه به توان ذهنی واستعداد وتوانائیهای ویژه شغلی وحرفه ایشان آنها راکسب کنند .

سرفصل دروس :

۱ــ فلسفه وسابقه توانبخشی حرفه ای ــ ۲ــ ارزیابی حرفه ای : الف ــ آزمون شغلی افراد معلول , ب ــ چگونگی برنامه هاوآموزشهای لازم قبل ازاحراز شغل , ج ــ جایگزینی واستخدام ۳ــ آماده ساختن جامعه ــ ٤ــ پیگیری ٥ــ مطالعه وبررسی برخی ازمطالعات وتحقیقات ازجمله بررسیهای مینورتاد رتوانبخشی حرفه ای ٦ــ بازدید وبررسی مراکزتوانبخشی وکارگاههای محافظت شده وتهیه گزارش ازآنها .

اصول وروشهای آموزش و پرورش عقب ماندگان ذهنــــی

تعداد واحد : ۲

نوع واحـد : نظری

پیشنیــــاز :

هـــــدف : هدف آشنانمودن دانشجویان با مبانی واصول آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی شامل تاریخچه پیدایش آشنائی با بزرگان روشها و اصول مختلف در مراحل مختلف سنی ذهنی است •

سرفصل دروس:

ــ فلسفه آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی

ــ اصول آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی (مشاهده مستقیم)، تکرار وتمرین جزبه کل، ساده به مشکل وغیره

ــ مراحل آموزشی وشرایط یادگیری درعقب ماندگان ذهنی

ــ عقاید وروشها

الف ــ آشنائی با بزرگان (مونته سوری، ایتارد وسگن، لوئیزبرین، هلن کلر) وتاریخچه پیدایش آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی درایران وجهان •

ب ــ روشها (روشهای تغییررفتار، روش یادگیری براساس کوشش وخطا وغیره)

روشهای انضباطی تشویق وتنبیه وچگونگی آن برای کودکان عقب مانده ذهنی وکاربرد واجراء

ــ هدفها وبرنامه های آموزشی کودکان عقب مانده ذهنی در سنین مختلف (قبل از دبستان وتا سنین دبیرستانی)

ــ پیشرفت تحصیلی درعقب ماندگان ذهنی

ــ آموزش مهارتهای شخصی ، حسی وحرکتی ، ارتباطی ، ریاضی ، خواندن و نوشتن ، بهداشت ، عینی وشغلی

ــ اصول آموزش شغلی وحرفه ای عقب ماندگان ذهنی ، ارزیابی آموزشی

برنامه ریزی آموزشی وتربیتی عقب ماندگان ذهنی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : در این درس دانشجو با انواع برنامه ریزیهای آموزشی وتربیتی عقب ماندگان ذهنی که جلوگیری نیازهای گوناگون آنها در موقعیتهای فردی وگروهی از تولد تا پایان زندگی آشنا می شود .

سرفصل دروس :

— هدف ، برنامه وسازماندهی برنامه های آموزشی وتربیتی .

— مشکلات عمده وکلی عقب ماندگان ذهنی (فیزیکی ، فردی ، اجتماعی ، اقتصادی وغیره)

— خصوصیات مادی وفیزیکی مراکزکودکان عقبمانده ذهنی (ساختمانی وسایل وغیره)

— خصوصیات معنوی ودروسی مرکز(آموزشی ، اداری ...)

— نقش مدیریت در مراکز کودکان عقب مانده ذهنی

— خصوصیات وشرایط معلمین استثنائی

— وظایف ، مسئولیتها ومقررات در ارتباط با سازمان کلی وکارکنان

— مشکلات گوناگون عقبماندگان ذهنی (خانوادگی ، سازگاری ، یادگیری ، حرکتی) حسی ، ارتباطی وغیره)

— روشهای گوناگون آموزش والدین (رسمی ، غیررسمی)

— مشاوره های فردی وگروهی با والدین

— بازآموزی مربیان ومعلمان وکارکنان کودکان عقب مانده ذهنی

— تحقیقات وپژوهشهای علمی درزمینه روشهای آموزشی وتربیتی .

— بازنگری وارزشیابی برنامه ها وطرق حل مسائل .

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۵
شماره ۱۴۳/۲۶۶۳
پیوست ....

دستورالعمل اجرائی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

۱ـ گروههای برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خودرا بازنگری کرده و سقف واحدها راتاحدمجاز کاهش دهند.

۲ـ برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است .

۳ـ دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده دربرنامه جدید ، به تشخیص گروه آموزشی موسسه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:

۳ـ۱ : واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی ، پایه ، اصلی و تخصصی تاسقف مجاز دربرنامه جدید ، گذرانده باشند.

۳ـ۲ : برای رشته‌هائی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است ، سقف واحدهادر دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۳۵ واحدو برای‌دوره کارشناسی ارشد ۳۲ واحد است .

۳ـ۳ : آن دسته از دانشجویانی که درشمول بند ۳ـ۱ قرارنمی‌گیرند یعنی تعدادواحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حدمجاز است ، می‌توانند ازنیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خودرا تا ، سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند ، دراین صورت :

الف : کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجو ، حتی اگر دربرنامه جدید حذف شده‌باشد، پذیرفته می‌شود.

ب : درسهائی که دربرنامه جدید باتعداد واحد کمتر یابیشتر عرضه شده‌اند و دانشجوآن درسهارا قبلاً" گذرانده است ، براساس‌همان تعداد واحد گذرانده شده ازوی پذیرفته می‌شود ونیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.

ج : گذراندن درسهائی از برنامه قدیم که دربرنامه جدید حذف شده است ، برای‌دانشجوئی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست .

د : برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی ، کارشناسی ، کارشناسی ناپیوسته وکارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است .

مصوبه جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی ، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ درمورد دستورالعمل اجرائی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی ، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکترسیدمحمدرضا هاشمی گلپایگانی
وزیرفرهنگ وآموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و
معاونت محترم آموزشي وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست دستورفرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.
سیدمحمدکاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسمه تعالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳
شماره ۷۲/۳۶۴۹
پیوست ....

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی

(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری در برنامه‌های آموزشی ، حذف دروس نا موفق و واحدهای غیرضرور وادغام شاخه‌هادربعضی از رشته‌های تحصیلی ، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد.این مصوبات ازتاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱ـ دوره‌های کاردانی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲ـ دوره‌های کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد وحداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی ومهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳ـ دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴ـ دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که ازاین تعداد ۴ تا ۱۰واحد اختصاص به پایان نامه دارد.)

۵ـ دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶ـ دوره‌های دکتری Ph . D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که ازاین تعداد ۱۶تا ۲۰ واحدمی‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد.

دراینصورت :

الف : گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط بهخود رابررسی کرده و باحذف واحدهای غیر ضرور ، سقف واحدها رادرمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب : این تقلیل واحدها و برنامه‌های جدیدبرای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۷۴-۱۳۷۳ وبعداز آن قابل اجرا است .

ج : دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خودرابابرنامه جدید تطبیق دهند، دراینصورت تطبیق واحدها و دروس بابرنامه‌های جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یاکمیته تحصیلات تکمیلی موسسه ذیربط است .

رأی صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به مرحله اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمدرضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ وآموزش عالی

رونوشت : معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمدکاظم نائینی

دبیرشورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹